

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2009

aruandeaasta lõpp: 31.12.2009

ärinimi või sihtasutuse nimi: Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium

registrikood: 80013459

tänav/talu nimi, Tõnismägi 2
maja ja korteri number:

küla/alev/alevik/linn: Tallinn

vald:

postisihtnumber: 10119

maakond: Harju maakond

telefon: +372 630 71 86

faks: +372 630 71 86

e-posti aadress: elnet@nlib.ee

veebilehe aadress: www.elnet.ee

Sisukord

MAJANDUSAASTA ARUANNE	1
Sisukord	2
Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	19
Tegevjuhtkonna deklaratsioon	19
Bilanss	20
Tulemiaruanne	21
Rahavoogude aruanne	22
Netovara muutuste aruanne	23
Raamatupidamise aastaaruande lisad	24
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	24
Lisa 2 Raha	25
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	25
Lisa 4 Nõuded ostjate vastu	25
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	26
Lisa 6 Ettemaksed	26
Lisa 7 Materiaalne põhivara	27
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	27
Lisa 9 Võlad tarnijatele	28
Lisa 10 Võlad töövõtjatele	28
Lisa 11 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	28
Lisa 12 Annetused ja toetused	29
Lisa 13 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	30
Lisa 14 Tööjõukulud	30
Lisa 15 Seotud osapooled	30

Tegevusaruanne

1. ORGANISATSIOON

Seisuga 31.12.2009 oli ELNET Konsortsiumil 10 liiget, liikmetel on kokku 13 raamatukogu (edaspidi liikmesraamatukogu).

Aasta jooksul toimus 4 üld- ja 8 juhatuse koosolekut. Juhatuse koosolekud toimuvad Tallinna ja Tartu vahel skype ühenduse kaudu. 2009.a. valiti ELNET Konsortsiumi juhatuse liikmeteks Martin Hallik (TÜ), Andres Kollist (TLÜ), Mihkel Reial (RR), Vaiko Sepper (EHR), Asko Tamme (TrtLR). Juhatuse esimeheks valiti Martin Hallik.

Konsortsiumi üldkoosolekul kinnitati 2008. a majandusaasta aruanne, 2009. a eelarve, tööplaan, liikmemaksu tasumise kord, infosüsteemi ESTER arendused ning 2010. a eelarve projekt, andmebaaside (ESTER, ISE ja EMS) põhimäärused, arutleti võimaliku koostöö üle ESTICA portaali initsiatiivgrupiga. Kiireid otsuseid ja lahendusi vajas e-teadusinfo programmi käivitamine.

2009.a lõppes Haridus-ja Teadusministeeriumi ja ELNET Konsortsiumi vaheline leping e - teadusinformatsiooni hangete rahastamiseks. Ministeeriumi ettepanekul käivitati elektroonilise teadusinformatsiooni programm „E - teadusinfo“ (kinnitatud 20. okt 2009.a), milles programmi elluviija kohustused anti ELNET Konsortsiumile. Programm on loodud „Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013“ ja sellest tuleneva Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava prioriteetse suuna „Eesti teadus-ja arendustegevuse konkurentsivõime tugevdamine teadusprogrammide ja kõrgkoolide ning teadusasutuste kaasajastamise kaudu“ meetme „Teadusaparatuuri ja seadmete kaasajastamine“ rakendamiseks. Programmi läbiviimise ettevalmistamisega, sh hangitavate e-andmebaaside nimekirja kooskõlastamine ülikoolidega, riigihangete läbiviimise tingimuste kooskõlastamine jne alustati 2009.a teisel poolel.

27.veebruari vabastati Tallinna kontor ja konsortsiumi asjaajamine koondus Tartu kontorisse.

2009. aastal tehti ära suur töö materjali koondamise ja uuendamiseks ELNET Konsortsiumi kodulehel ja siseinfos. Koostati kodulehe inglisekeelne versioon. Uus koduleht avalikustati 2010. aastal.

Seisuga 31.12.2009 oli ELNET Konsortsiumis 3,75 ametikohta ja 7 töötajat. Ajutised ja väikesemahulised tööd tehti tööettevõtte- ja käsunduslepingute alusel. Tegevdirektorina jätkas Mare-Nelli Ilus, arendusjuhina Riin Olonen, infosüsteemi üldhaldurina Anneli Sepp, infosüsteemi riistvara haldurina Kalju Kill Kask, Tallinna süsteemi varunduskoopiade eest vastutajana Urmas Sinisalu ning e-teadusinformatsiooni ühishangete administraatorina Marika Meltsas. Eesti artiklite andmebaas ISE haldurina asus 1. augustil tööle Külli Solo.

2. RAAMATUKOGUSÜSTEEM MILLENNIUM

Integreeritud raamatukogusüsteemi Millennium kasutatakse e - kataloogi ESTER pidamiseks (koostamises osalevad kõik 13 konsortsiumi liikmesraamatukogu, andmed jagunevad kahte andmebaasi: <http://tallinn.ester.ee> ja <http://tartu.ester.ee>) ning Eesti artiklite andmebaasi ISE pidamiseks (<http://ise.elnet.ee>, koostamises osalevad 12 liikmesraamatukogu).

Haridus- ja Teadusministeeriumi eraldi süsteemi hoolduseks ja arenduseks oli 2009. aastal 2 634 800 krooni.

2.1. Riist- ja tarkvara

Seisuga 31.12.2009 on kasutuses serverid Sun Sparc Enterprise T5120 (4-Core, 1.2 GHz, 16 MB RAM, 4x73GB SAS, Solaris 10; hoolduslepingud kehtivad kuni märtsini 2011. aastal) ja tarkvarasüsteem Millennium 2009A upd 1.1.

Serverid töötasid 2009. aastal stabiilselt ja pikemaid katkestusi süsteemi töös ei esinenud. Alustati ettevalmistusi senise varundussüsteemi muutmiseks – asendamaks käsitsi lintidele varundamist automaatse varundusega üle võrgu Tartu Ülikooli varundussüsteemi.

Tarkvarasüsteemis toimus aasta jooksul kaks versiooniuuendust. Jaanuaris plaanis olnud versioonivahetus – Millennium 2007 upd 1.1. – lükati raamatukogude otsusel edasi, juuli algul (Tallinnas 06. juulil ja Tartus 08.juulil) võeti kasutusele versioon Millennium 2009A ning 22. septembrist kasutatakse versiooni Millennium 2009A upd.1.1.

Tekstipõhisest versioonist (INNOPAC) on kasutusele jäänud ainult süsteemi haldus ning põhimõttelise võimalusena ka kataloogimine ja elektronkataloog (kuigi kataloogimist kasutatakse enamasti Millenniumi keskkonnas ja elektronkataloogi veebikeskkonnas). Laenusmoodul võeti kasutusest maha 26. juunil (selle edasine kasutamine oleks tähendanud iga-aastase hooldusmaksu tõusu).

Eraldiseisvat kataloogimismoodulit *GuiCAT* enam ei kasutata.

2009. aasta näitas, et nii andmete laadimisel (nt märksõnakirjete või e - raamatute kirjete puhul) kui ka veebilinkide kontrollimisel on hakatud kasutama Terry Reese'i loodud vabavaralisest tarkvarapaketti *MarcEdit*.

2009. aastal tegeldi mitmel korral ka SSL sertifikaatide teemaga veebikataloogis. Kuni maikuuni kasutati e - kataloogis ESTER Eesti Sertifitseerimiskeskuse (SK) SSL sertifikaate. Kuna paljud veebilehitsejad neid sertifikaate ei tundnud, esines lugejail arusaamatusi Minu ESTERisse logimisel. Mais 2009 paigaldati turvalise ühenduse jaoks veebikataloogides ipsCA väljastatud SSL sertifikaadid, mida peaks tundma 98% veebilehitsejast. Olukord muutus 2009 aasta lõpul, kui veebilehitsejad peale juursertifikaatide uuendust ei tundnud enam ära ka ipsCA sertifikaate. Küsimusega tegeldakse edasi 2010. aastal.

Aasta lõpul alustati ettevalmistusi e-kataloogide Tallinna ja Tartu veebiaadresside muutmiseks (vastavalt <http://tallinn.ester.ee> ja <http://tartu.ester.ee>).

2.2. E-kataloog ESTER

E-kataloogi ESTER koostatakse 13 Eesti raamatukogus, sh nende filiaalides ja harukogudes (kokku 92 raamatukogus on kasutusel 972 asukohakoodi).

E-kataloog ESTER sisaldab 2,6 miljonit nimetuse- ja 7,3 miljonit eksemplarikirjet (seisuga 31.12.2009, arvandmeid vt lähemalt lisa 2). Võrreldes aastataguse seisuga on bibliokirjete arv vähenenud seoses artiklikirjete viimisega e - kataloogist uude artiklite andmebaasi ISE (<http://ise.elnet.ee>) ja mahakantud teavikute kirjete massilise kustutamisega andmebaasist (eelkõige Tartus). Samuti on senisest rohkem kustutatud aegunud lugejakirjeid. Tavapäraselt on kasvanud 2009. aastal lugejate laenusaktiivsus – suurenenud on nii laenutuste, tagastuste kui pikenduste arv. Selle peamiseks põhjuseks on asjaolu, et raamatukogud on jõudnud järjest rohkem avada oma kogusid e-kataloogis ja laenutamine toimub elektrooniliselt.

Oluliselt on suurenenud e - ressursside hulk ESTERis. Kataloogitud on enam e - väljaandeid, laaditud on e - raamatute kirjeid, linke täistekstidele lisandub tänu EOD-tellimustele ja digiteerimisele raamatukogudes.

Põhitähelepanu all oli infosüsteemis aastal 2009 seni kirjeldatud kogude parem kättesaadavus, selleks loodi veebikataloogis mitmeid uusi otsivõimalusi.

Veebikataloogis toimunud muudatustest võiks nimetada alates märtsist sõnaotsingu tulemuste kuvasse lisatud linki *ONLINE*. Kui väljaande kirjes on link võrgujuurdepääsuga materjalidele, ei pea enam täisteksti, heli- või pildifaili kasutamiseks kirje täiskuva avama. Väljaannete juures, mille täisteksti saab tellida läbi tasuta EOD-teenuse, avab link vastava tellimisvormi. Maikuust lisandus kataloogi osa ÜLIÕPILASTÖÖD (selle kaudu leiab kataloogis samaaegselt erineva tasemega üliõpilastööd: dissertatsioonid, magistri-, bakalaureuse-, diplomi-, kursusetööd). Novembrist hakkasid ESTER Tartu ja ESTER Tallinn kajastama väljaannete kuulumist „Eesti trükise punasesse raamatusse“. Esialgu pärinevad andmed aastate 1535-1850 kohta, kuid peatselt täienevad kirjed ka valikutega jätkuprojektist aastate 1851-1917 kohta (vt lähemalt punktis 4).

2009. aasta suvel leidis rakendamist uus Millenniumi funktsioon *Print Templates* kohaviidakleebiste ja etikettide trükkimiseks, mis annab olulist ajalist kokkuvõtet väljaannete töötlemisel ning lisab vormistamise korraksust.

ID-kaardi rakendusvõimaluste laiendamine jaotati 2008. aastal teenuste töörühma ettepanekul kolme etappi, milles esimesena nähti ette täiendusi seni raamatukogusüsteemis Millennium ID-kaardi kasutamist võimaldavas tarkvaras (autor: Gunnar Pihu). Vajalikud täiendused ja ametliku nime ELNET-ID sai tarkvara kevadel 2009.

Koostöö *Google Scholar*ga ei käivitunud ka 2009. aastal. Firma *Innovative Interf. Inc* pakkumisest süsteemi arenduseks otsustati loobuda (hinnati liiga kalliks) ja asuda taas välja töötama kohaliku lahendust andmete edastamiseks.

Olulisematest arendustest võib nimetada veel toodete *Patron Update Web Services ja Single Sign-On* hankimist (viimane Rahvusraamatukogu tellimusel nende uue autentimissüsteemi väljatöötamiseks). Konkreetsete rakenduste (sh veebipõhise lugejaks registreerimise süsteemi) loomine nende toodete baasil jääb aastasse 2010.

Aasta lõpul telliti lisaks tooted *Enterprise Backup ja Community Reviews* (paigaldatakse ja võetakse kasutusele aastal 2010). Neist esimest vajatakse infosüsteemi varundussüsteemi muutmiseks ja teine võimaldab raamatukogudel luua tihedama võrgustiku oma lugejatega, lubades e-kataloogi sisse loginud kasutajail lisada kirjele kommentaare. Kommentaarid avalikustab moderaator.

Aasta lõikes võib olulistest uuendustest/muudatustest nimetada veel artiklite andmebaasi ISE (<http://ise.elnet.ee>) kasutuselevõttu jaanuaris 2009, mille tulemusena eemaldati artiklikirjed e - kataloogist ja kadus eraldi kataloogi osa ARTIKLID (vt lähemalt punktis 2.3), ning Eesti märksõnastiku(EMS, <http://ems.elnet.ee>) kasutuselevõttu aprillis-mais 2009, mille tulemusena muutus ka töö normikirjetega e-kataloogis ESTER (vt lähemalt punktis 3).

Oluline oli ka e-kataloogi ESTER põhimääruse valmimine ning kataloogi tutvustava järjehoidja valmimine. Järjehoidjate puhul lepidi ühiselt kokku tekstis ja kujunduses, kuid iga raamatukogu trükkib neid oma kulul.

ELNETi suveseminar toimus kaheksandat korda - esimene osa Tartu Ülikooli raamatukogus 9. juunil ja teine osa Moka turismitalus Pärnumaal 15.-16. juunil. Seminaril anti ülevaade kõigist IUG rahvusvahelisel konverentsil kuulnud teemadest ja edastati infot tarkvara uuenduste kohta. Lepiti kokku e-kataloogi rikastamise põhimõtetest ja käsitleti lugejakoolituse teemasid.

2.3. Eesti artiklite andmebaas *Index Scriptorum Estoniae* (ISE)

Eesti artiklite andmebaasi *Index Scriptorum Estoniae* (<http://ise.elnet.ee>, võeti kasutusele jaanuaris 2009) koostatakse peamiselt Eestis ilmuvate ajalehtede, ajakirjade, artiklikogumike ja jätkväljaannete põhjal. Andmebaasi loomisel kasutatakse tarkvarasüsteemi *Millennium* täiendavat moodulit *Local Reference Database*. Andmebaas asub samas serveris e-kataloogi ESTER Tallinna andmebaasiga. Koostöös osaleb ELNET Konsortsiumi kolmeteistkümnest liikmesraamatukogust kaksteist.

2009. aasta tööplaanis oli andmebaasi seadistuse lõpetamine, veel mõnede täiendavate põhidokumentide koostamine ning eelkõige raamatukogudes varem koostatud artikliandmebaaside laadimine ühisesse andmebaasi. Kahjuks tuleb aga tõdeda, et aastaks 2009 plaanitud andmete konverteerimine ja siirdamine olemasolevatest artiklibaasidest ühisesse andmebaasi ISE lükkus põhiosas edasi aastasse 2010 – põhjuseks andmebaasi re-indekseerimine, mis kestis pea pool aastat. Kuni märtsini 2009 ja hiljem detsembris konverteeriti Rahvusraamatukogu artiklibaasidest kokku 603 486 ajaleheartikli kirjet.

Seisuga 31.12.2009 sisaldas andmebaas 742 694 biblio- ja 44 225 normikirjet (arvandmeid vt lähemalt lisas 3). Koos institutsionaalsete alambaasidega on andmebaasis ISE kokku 29 skoopi, neist hetkel lugejaile avatud 12.

Olulisteks teemadeks aastal 2009 kujunesid väljaannete jaotus raamatukoguti ja bibliografeerimise tasemed. Koostati mitmeid juhendmaterjale. Valmis artiklite andmebaasi ISE põhimäärus.

3. Eesti märksõnastik (EMS)

Märgilise tähtsusega oli ka Eesti märksõnastiku (EMS, <http://ems.elnet.ee>) kasutuselevõtt aprillis-mais (ametlik avamine 14. mail) ning märksõnakirjete regulaarse laadimise alustamine (esimest korda laaditi EMS kirjed e-kataloogi ESTER 10. aprillil ning artiklite andmebaasi ISE 16. aprillil). Märksõnastiku halduriks sai Sirje Nilbe. Märksõnastiku valmimist ja kasutuselevõttu tutvustati ka IFLA raames. Eesti märksõnastiku loomine pälvis Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu auhinna *Aasta tegu 2009 teadusraamatukogus*.

EMS on kõiki ainevaldkondi hõlmav tesauruse struktuuriga märksõnastik erilaadiliste teavikute eestikeelseks märksõnastamiseks ja infootsinguks. EMS loodi Eesti Rahvusraamatukogu hallatud "Eesti üldise märksõnastiku" (EÜM) ja Tartu Ülikooli Raamatukogu märksõnastiku INGRID liitmise teel. Nimetatud raamatukogud jagavad ka vastustust Eesti märksõnastiku haldamises ja toimetamises (kokku 8 toimetajat, iga toimetaja vastutab kindlate valdkondade eest). Andmebaasi varundatakse üle võrgu Tartu Ülikooli varundussüsteemi.

2009. aastal tegeldi märksõnastiku korrastamise ning e-kataloogis ESTER juba palju kasutatud, kuid seni märksõnastikku lülitamata märksõnade liitmisega. Märksõnastiku avamisest aasta lõpuni lisati märksõnastikku 1 194 uut kirjet, kustutati 138 kirjet ning parandati/täiendati 5 034 kirjet. Märksõnastiku täienduste laadimine e-kataloogi ESTER ja andmebaasi ISE muutus regulaarsemaks aasta lõpus, mil laaditi andmeid regulaarselt kaks korda kuus. Seisuga 31.12.2009 oli andmebaasis 48 414 kirjet.

Üks EMSi teenuseid on püsisteadeistus uute, muudetud ja kustutatud märksõnade kohta. Aasta lõpuks oli vastava teenuse tellinud 83 inimest. Püsisteadeistus saadeti tellijatele 18 korral.

Teiste teenuste arendus: kirjete MARC vormingus eksport/import ning automaatsete päringute rakendamine olid 2009. aasta lõpus töös, kuid lõplikult valmisid need alles aastal 2010.

Aastal 2009 valmis ka Eesti märksõnastiku põhimäärus.

4. EESTI TRÜKISE PUNANE RAAMAT

I (1535-1850)

II (1851-1917)

„Eesti trükise punane raamat“ on loetelu eesti kultuurimälu jaoks olulistest rahvustrükistest. Nominendid valitakse "Eesti trükise punasesse raamatusse", arvestades nende kultuuriväärtust, leidumust, säilivusriske ja seisundit.

Esimeses projektis (aastatest 1535-1850, vt <http://www.nlib.ee/PunaneRaamat>) kujunes olulisemaks aspektiks raamatute säilivusriskide hindamine tulenevalt nende seisundist. Algses nimekirjas oli 413 eestikeelset raamatut, käesolevaks hetkeks on nimekiri laienenud üle 500 nimetusele.

Teises etapis (aastate 1851-1917 kohta, projekti veab ELNET Konsortsium) on põhirõhk trükise kultuuriväärtusel. Töörühmas otsustati raamatukogude digiteerimiskavasid silmas pidades kaasata valikutesse ka raamatute esmatrükke ning eelkõige avalikkusele huvi pakkuvaid trükiseid.

"Eesti trükise punase raamatu" koostamise, digiteerimise ja esitlemise küsimuste lahendamiseks moodustati 3 erinevat alamtöögruppi. Üks töögrupp leppis kokku protseduurid ja tööjaotuse vanade raamatute ja Eesti trükise punase raamatu andmete lisamise kohta e - kataloogi ESTER. Teine töögrupp tegeles nominentide valikukriteeriumide ja ligikaudsevalimi suuruse määramisega. Kolmas töögrupp kooskõlastas raamatukogudes toimuva digiteerimise nõudeid. Valmis Eesti trükise punase raamatu, vanaraamatu ja raamatu ainueksplari digitaalsete tagatiskoopiate valmistamise juhend.

Projekti ajakava näeb ette 2010. aasta lõpuks. nominentide valiku lõpetamise ja andmete e - kataloogi ESTER kandmise Digiteerimisele täpsemat ajakava ei seata, raamatukogud digiteerivad materjale vastavalt oma võimalustele.

5. KOOSTÖÖPROJEKT DEA

Partnerid:ELNET Konsortsium (riist- ja tarkvara omanik), Eesti Rahvusraamatukogu, Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu, Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu.

Andmebaas DEA avati lugejaile 21. aprillil 2004.

Tööd DEA andmebaasiga aastal 2009:

- ettevalmistav töö digiteeritava aine *de visu* läbivaatamisel ja seisundi hindamisel,
- skaneerimine,
- pildifailide indekseerimine,
- kontrollimine,
- regulaarne lugejamoodulisse laadimine (mille? Failide?Andmete?),
- jooksva aruandluse ja andmebaasist ülevaadete koostamine,
- *microindex*'is arendustööde ettevalmistamine ja koordineerimine,
- lugejamooduli programmide täiendamine ja arendamine.

Seisuga 31.12.2009 sisaldas DEA andmebaas 1 039 266 pildifaili (kokku 255 põhi- või kaasväljaande nimetusest), neist kirjeldatud oli 1 008 921 pildifaili. Lugejamoodulisse oli neist kantud 975 922 pildifaili (kokku 223 põhi- või kaasväljaande nimetusest), neist 2009. aasta jooksul lisandus 119 062 faili.

2009. aastal lisandunud nimetused on näiteks:

- Rahva Hääl (Kuressaare, 1928-1935),
- Tõe Hääl (Tartu, 1930-1933),
- Uus Rahva Hääl (Kuressaare, 1927),
- Virumaa Teataja (Rakvere, 1925-1940),
- Tallinna Päevaleht (Tallinn, 1918),
- Uus Eesti Narva Uudised (Narva, 1936-1940),
- Viru Hääl (Rakvere, 1932-1933),
- Viru Maaleht (Rakvere, 1933-1935),
- Uus Rajalane (Valga, 1926-1929),
- Sõjahüüd (Tallinn, 1929-1940),
- Livländische Gouvernements-Zeitung (Riia, 1852-1917),
- Ugala (Võru, 1931-1932)

2009 aasta peamiseks probleemiks oli kettaruum DEA serveris (digimon, hangiti ELNETi poolt märtsis 2002), mille täituvus 23.09.2009 seisuga oli 98%. Kuna ELNETi juhatus otsustas praegustes majanduslikes oludes uut serverit mitte osta, siis alustas Rahvusraamatukogu seoses sellega DEA arhiivfailide osalist ümberpaigutamist RRi kettamassiividele, mis võimaldab mingi aja jooksul jätkata vaatajafailide laadimist olemasolevasse DEA serverisse.

6. E-TEADUSINFORMATSIOONI ÜHISHANGE

Haridus-ja Teadusministeeriumi 2009. a eraldis e- teadusinformatsiooni ühishangete läbiviimiseks oli 7,6 miljonit krooni.

6.1. Läbirääkimised, kirjastuste esitlused, katsetused, ühishanked

ELNET Konsortsiumi **läbirääkimised** katsetuste tellimiseks, ühistellimuste uuendamiseks, edaspidiste võimalike ühishangete kooskõlastamiseks raamatukogude vahel toimusid järgmiste kirjastuste ja infokompaniidega (loetletud tähestikuliselt):

- American Association for the Advancement of **Science** (AAAS)
- American Chemical Society
- American Psychological Association
- American Society of Microbiology

- American Institute of Physics, American Physical Society
- Brepolis
- Burgundy Information Services
- Cambridge University Press
- CSIRO
- EBSCO
- Elsevier, Cell Press
- Emerald Publishing
- IEEE
- Institute of Physics (IOP)
- JSTOR
- Nature Publishing
- Oxford University Press (OUP)
- Project Muse
- Proquest
- ResearchResearch.com
- Sage
- Springer
- Taylor & Francis
- Thomson ISI
- Wiley

Aasta jooksul toimusid järgmised **kirjastuste / infokompaniide esitlused**:

- ISI Web of Knowledge esitlus 28.oktoobril Tallinna Tehnikaülikoolis, 29. oktoobril Tallinna Ülikoolis, 30. oktoobril Tartu Ülikooli Raamatukogus;
- kirjastuse Elsevier uue toote SciVal Spotlight esitlus 5.novembril Tartu Ülikooli Raamatukogus.

Katsetuseksolid avatud järgmised andmebaasid:

- EBSCO Academic Search Complete
- EBSCO Business Source Complete
- Central & Eastern European Academic Source (CEEAS)

2009.a. tellitud andmebaaside nimestikku vt. lisa 4.

6.2. Olulisemast 2009. aastal

Majanduskriisist tulenev

Aasta erines tavapärasest seetõttu, et riigieelarve kärbetest tulenevalt sai tegevusplaani mitu korda aasta jooksul muudetud. Aasta alguses püüdsime leida võimalusi, kuidas eelnevalt ministeeriumi poolt rahastatud hankeid teatud osas raamatukogude omavahendites rahastada. Sügisel eelarve külmutati ning Haridus- ja Teadusministeerium alustas kiiresti Euroopa Regionaalarengu Fondi rahastusega E-teadusinfo programmi loomist, mille eesmärgiks oli toetada infoallikate ühishankimist ning e-ajakirjadele ja andmebaasidele juurdepääsu tagamist.

Selle protsessi käigus tuli ületada mitmeid bürokraatlikke takistusi, mis leidsid lahenduse alles aasta viimastel päevadel. Lepingute allkirjastamine ja arvete maksmine jäid uude aastasse ning andmebaasidele juurdepääsu säilitamiseks tuli kirjastajatega pidada täiendavaid läbirääkimisi.

Lõppkokkuvõttes on hea meel tõdeda, et juurdepääs teadlastele ja õppuritele vajalikule teadusinformatsioonile säilis katkematult ning mõnevõrra õnnestus isegi konsortsiumi poolt pakutavate e - ajakirjade hulka suurendada.

EBSCO/eIFL projekt

Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt finantseeritud EBSCO andmebaaside riigilitsentsi raames oli 2009. aasta lõpuks kasutajaks registreeritud 110 asutust. Tegelikke kasutajaid oli 57. Aasta jooksul tehti EBSCO andmebaasides kokku 2 198 334 päringut (2008. aastal 1 148 910, 2007. aastal 870 942 päringut, 2006. aastal 860 112 päringut, 2005. aastal 671 383 päringut), loeti/salvestati 342 372 artiklit (2008. aastal 298 076, 2007. aastal 278 446 artiklit, 2006. aastal 293 657 artiklit, 2005. aastal 301 703 artiklit). Suuremad kasutajad olid TÜ, TLÜ, TTÜ, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, Mainori Kõrgkool, EBS, Tartu Tervishoiu Kõrgkool, Rahvusraamatukogu, Lääne-Virumaa Kutsekõrgkool, Eesti Maaülikool, Riigikaitseakadeemia. Avalik-õiguslike ülikoolide osakaal päringutes oli 75%.

Olulisemad uued tellimused

2009. aastal toimusid olulised läbirääkimised kirjastustega ja infokompaniidega Elsevier, Nature Publishing ja EBSCO Publishing, sest 2009. aasta detsembris lõppes Eesti teadlastele ülioluline 3 - aastane leping kirjastusega Elsevier (ScienceDirect leping), samuti Põhjamaade Konsortsiumi raames sõlmitud 3-aastane leping kirjastusega Nature Publishing ning nn riigilitsentsina hangitud EBSCO andmebaaside 3-aastane leping.

Aasta lõpus saavutati kokkulepe kirjastusega Elsevier uue 3-aastase ScienceDirect Freedom Collection lepingu osas.

Läbirääkimistel kirjastusega Nature Publishing jõuti varasemast märksa soodsamatele tingimustele, sest nüüd avanes võimalus liikuda Põhjamaade konsortsiumist eIFL Konsortsiumi raamistikus pakutavale hinnamudelile. Selle tulemusel õnnestus Nature Publishing e-ajakirjade kollektsiooni Eesti ülikoolidele tunduvalt laiendada.

Infokompanii EBSCO nõustus EBSCO Publishing andmebaase pakkuma riigilitsentsina ka järgneval kolmel aastal, lisaks sellele täiendati e-ajakirjade valikut, hankides hetkel EBSCO kõige mahukamad andmebaasid – EBSCO Academic Search Complete ja EBSCO Business Source Complete. Samas loobuti kokkuhoiu kaalutlustel vähetähtsast Newspaper Source andmebaasist EBSCO kollektsioonist.

6.3. Rahvusvaheline koostöö

Aktiivselt osaleti eIFL (Electronic Information for Libraries) Konsortsiumi töögrupis (Content Task Force) kogemuste vahetamisel, kirjastuste poolt pakutava hindamises ning uute läbirääkimiste algatamisel.

7. TÖÖRÜHMAD

Aasta lõpu seisuga oli ELNET Konsortsiumis seitse töörühma. Varasem perioodika töörühm likvideeriti suvel 2009, töörühmas käsitletud teemad liideti kataloogimise ja nimenormandmete töörühma kompetentsi.

Infosüsteemi ESTER ning kasutatava riist- ja tarkvara üldiste küsimustega tegeleb **haldurite kogu** (juht Anneli Sepp, ELNET). Haldurite kogu tegevuse eesmärgiks on tagada infosüsteemi igapäevane tõrgeteta töö, turvalisus ja stabiilne areng.

Töörühma kuulub 22 liiget, postiloendis on 43 liiget. Aasta jooksul toimus 5 koosolekut, kus arutati erinevaid tööplaanis olevaid arendusi ja lepitati kokku erinevates veebikataloogi muudatustes. Aktiivselt suheldi ka e-posti ja MSNi vahendusel.

Üldise iseloomuga küsimuste ja arendustega tegeleb ka **teenuste töörühm** (juhid Ave Janu, TTÜR, ja Ülo Treikelder, TrtLR). Töörühma eesmärgiks on tutvuda firma *Innovative Interf. Inc.* poolt pakutavate tarkvaratoodetega, teha nende kohta ettepanekuid ELNET Konsortsiumi juhatusesele ning ühtlustada ja koordineerida nende rakendamist. Töörühma kuulub 17 liiget, postiloendis on 24 liiget. Aasta jooksul käidi koos kolmel korral, enamasti suheldi postiloendi või ka MSNi vahendusel.

2009. aastal osaleti tarkvarasüsteemi beta-testimisel, samuti raamatukogudes kasutatava ID-kaardi rakenduse (ELNET-ID) uute täienduste testimisel ja erinevate kataloogi rikastavate Javascripti rakenduste testimisel. Tegeldi ka ESTERi järjehoidja ettevalmistamisega ja ühise (ühtse?) lugejakirje kasutuselevõtu võimalikkuse hindamisega.

Kataloogimise ja nimenormandmete töörühma eesmärk on ühtlustada ja koordineerida kataloogimist ning nimenormandmete koostamist e-kataloogis ESTER (juht Kristel Veimann, RR). Töörühma kuulub 21 liiget, postiloendis on 49 liiget. Lisaks peetakse informatsiooni vahendamiseks laiema haardega postiloendit, kus on 123 liiget. Aasta teisel poolel käidi koos neljal korral, aastaringiselt suheldi postiloendi vahendusel.

Kataloogimise ja nimenormandmete töörühma tegevus kujunes aastal 2009, eriti selle teisel poolel eriliselt edukaks. Uus ja energiline juht on pannud töörühma tööle, üle on vaadatud kogu juhendmaterjalide pakett ning tööplaanis olnud 11 juhendist valmis teisel poolaastal juba kolm juhendit (ülejäänud 8 valmivad 2010. aasta lõpuks). Ka andmebaaside kvaliteedi monitooringuga tegeletakse.

E-kataloogi ESTER küsimustega tegeleb **kaliigitamise ja märksõnastamise töörühm**, eesmärgiga ühtlustada ja koordineerida liigitamist ja märksõnastamist e-kataloogis ESTER (juht Sirje Nilbe, RR).

Aasta esimesel poolel oli EMSi valmimisest johtuvalt aktiivsem ka liigitamise ja märksõnastamise töörühm, seda eriti seoses vajadusega ühtlustada e - kataloogis ESTER kasutatud märksõnu. 2009. aasta põhitööks ongi olnud e - kataloogi ESTER märksõnaregistri ülevaatamine ja parandamine (enamus raamatukogusid on oma osa läbivaatamise juba lõpetanud).

Töörühma kuulub 15 liiget, postiloendis on 95 liiget (sh ka spetsialiste väljastpoolt konsortsiumi liikmesraamatukogusid). Aasta jooksul käidi koos ühel korral. Ka see töörühm suhtles enamasti e - posti vahendusel.

Eesti artiklite andmebaasi ISE küsimustega tegeleb **andmebaasi ISE töörühm** (varasem analüütika töörühm, juht Külli Solo, ISE haldur, ELNET). Töörühma kuulub 15 liiget, postiloendis on 67 liiget.

Töörühma tegevus oli väga aktiivne terve aasta vältel, koos käidi 14 korral (neist 10 koosolekut jääb esimesse poolaastasse). Arutati uue andmebaasi seadistuse küsimusi, loodi uusi juhendmaterjale, viidi läbi mitmeid koolitusi (lektorid Sirje Nilbe, Riin Olonen, Anneli Sepp). Uut andmebaasi tutvustati mitmetel rahvaraamatukogude seminaridel, tutvustav artikkel ilmus nii ajakirjas Raamatukogu kui Riigikogu toimetistes.

Ühishangete töörühm kaardistab konsortsiumi liikmesraamatukogude kasutajate infovajadusi, andmebaasiturul pakutavaid elektroonilisi ressursse ning saadud andmete põhjal selgitab välja prioriteetid ja paneb paika võimalike ühishangete soovid (juht Marika Meltsas, ELNET). Töörühmas on 12 liiget, postiloendis 13 liiget.

Digiteerimise ja mikrofilmimise töörühm korraldab reglemendi järgi digiteerimist Eesti raamatukogudes kokkulepitud tööjaotuse, ajakava ning rahastamis põhimõtete alusel, arvestades ühtseid standardeid ja kvaliteedinõudeid (juht Mihkel Reial, RR). Töörühma kuulub 7 liiget, postiloendis on 13 liiget. Aastas peeti kokku kolm veebikoosolekut ja suheldi e-posti teel.

2009. aasta ülesandeks seadis töörühm eelkõige infovahetuse veebikeskkonna loomise valdkondliku koostöö koordineerimiseks ja Eesti trükise punase raamatu jätkuprojekti käivitamiseks. Infovahetus digiteerimisel olevatest ja digiteeritud materjalidest otsustati korraldada e-kataloogi ESTER vahendusel (ilma täiendava keskkonnata). Valmis Eesti trükise punase raamatu, vanaraamatu ja raamatu ainueksplari digitaalsete tagatiskoopiate valmistamise juhend (koordineeris Signe Tõnisson) ning tööd alustas Eesti trükise punase raamatu jätkuprojekti nominentide valiku töögrupp (juht Merike Kiipus).

8. KONVERENTSIDEST, SEMINARIDEST OSAVÕTT

IFLA aastakonverents 23.-27. august Milano.

Mare-Nelli Ilus.

IUG rahvusvaheline konverents 17.-20. mai 2009 Anaheim (USA).

Riin Olonen, Anneli Sepp, Urmas Sinisalu.

A.Sibulale pühendatud erialapäev 06. november 2009 TlnKRs.

Riin Olonen

Seminar „Autoriõigus ja digitaalse sisu kättesaadavaks tegemine“, 27. november 2009 RRis.

Riin Olonen.

Eesti IUG seminar, 9. juuni TÜRis 15.-16. juuni 2009 Moka.

Kalju Kill Kask, Riin Olonen, Anneli Sepp, Urmas Sinisalu.

Seminar “E-raamatud ESTERis: EM TAR ja TÜR kogemused” 26. veebruar 2009 RRis.

Riin Olonen, Anneli Sepp.

Teadusraamatukogude suveseminar 18.-19. august 2009 Palmse.

Mare-Nelli Ilus, Kalju Kill Kask, Riin Olonen, Anneli Sepp.

Teadusaamatukogude talveseminar 04. 05. märts 2009 Kääriku.

Mare-Nelli Ilus, Kalju Kill Kask, Riin Olonen, Anneli Sepp, Urmas Sinisalu.

9. ETTEKANDED

Marika Meltsas.

E-raamatud - kellele ja milleks? // ERÜ kõnekoosolek „E-raamat ja ehe raamat“, 27.veebruar RR.

Marika Meltsas.

Ühisotsingu kogemusi //Teadusraamatukogude talveseminar, 4.märts Kääriku.

Riin Olonen.

Lektorina TLÜ koolitusel raamatukogusüsteemidest, 27. märts 2009 TLÜ.

Sirje Nilbe.

„Eesti märksõnastiku“ loomisluug // Oskuskeelepäev, 12.november 2009 RR.

Sirje Nilbe.

Semiautomatic merging of two universal thesauri: the case of Estonia // IFLA Satellite Pre-Conference of the Classification and Indexing Section "Looking at the Past and Preparing for the Future", Firenze 20.08.2009.

10. ARTIKLID

Nilbe, Sirje.

Semiautomatic merging of two universal thesauri: the case of Estonia.

[IFLA eelkonverentsi ettekande aluseks olnud artikkel]

URL: <http://www.ifla2009satelliteflorence.it/meeting2/program/assets/Nilbe.pdf>.

Nilbe, Sirje.

Teod : [„Eesti märksõnastikust“] // Sirp, 2009, 20. nov., lk. 24.

Solo, Külli.

Artiklite andmebaas ISE : unistus on saamas reaalsuseks // Raamatukogu, 2009, nr. 1, lk. 22-23.

Solo, Külli.

Eesti artiklite andmebaas ISE // Riigikogu toimetised, 2009, 19,, lk. 211-213.

LISA 1

KASUTATUD LÜHENDID

EKA – Eesti Kunstiakadeemia

EMÜ – Eesti Maaülikool

EMTA – Eesti Muusika-ja Teatriakadeemia

RR – Eesti Rahvusraamatukogu

TLÜ – Tallinna Ülikool

TrtKR – Tartu Linnaraamatukogu

TTÜ – Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu

TÜ – Tartu Ülikool

LISA 2

E-KATALOOG ESTER: ARVANDMED

Kirjete arv ESTERis 31.12.2009

KIRJETÜÜP	KOKKU	TALLINN	%	TARTU	%
		8 rmtk	koguarvust	5 rmtk	koguarvust
Bibliokirjed	2 655 811	1 355 882	51 %	1 299 929	49 %
Eksemplarid	7 364 402	4 199 256	57 %	3 165 146	43 %
Lugejakirjed	369 779	255 678	69 %	114 101	31 %
Normikirjed	145 223	70 087	48 %	75 136	52 %
Kursusekirjed	179	89	50 %	90	50 %

Andmebaasi ESTER kasv 2007-2009

AASTA	BIBLIOKIRJED	JUURDEKASV	EKSEMPLARID	JUURDEKASV
2007	2 159 797	197 993	6 256 126	448 066
2008	2 685 649	525 852	7 036 758	780 632
2009	2 655 811	- 29 838	7 364 402	327 644

Laenutusaktiivsus 2009

	KOKKU	TALLINN	%	TARTU	%
		8 rmtk	koguarvust	5 rmtk	koguarvust
Laenutusi	2 831 632	1 713 535	60,5 %	1 118 097	39,5 %
Tagastusi	2 770 917	1 691 619	61,0 %	1 079 298	39,0 %
Pikendusi	1 882 116	569 504	30,3 %	1 312 612	69,7 %

Laenutusaktiivsus 2007-2009

AASTA	LAENUTUSI	JUURDEKASV	TAGASTUSI	PIKENDUSI	JUURDEKASV
2007	2 359 358	74 474	2 338 839	1 562 212	144 811
2008	2 542 046	182 688	2 507 752	1 694 240	132 028
2009	2 831 632	289 586	2 770 917	1 882 116	187 876

LISA 3

EESTI ARTIKLITE ANDMEBAASISE: ARVANDMED

Kirjed alambaaside kaupa (seisuga 31.12.2009)

Teemabaasid		Kirjeid kokku	2009 sisestatud
inari	haridus	18 656	7 766
inuma	humanitaaria	44 422	6 434
ikeki	keel ja kirjandus	50 852	5 492
itmkf	kunst, muusika, teater, film	216 904	16 704
lood	loodus-ja tappisteadused	14 530	1 503
imaak	maamajandus ja keskkond	15 244	1 833
medi	meditsiin ja tervishoid	25 900	3 185
stva	sport, turism, vaba aeg	30 268	2 428
tehn	tehnika, tööstus, ehitus, IT	21 058	2 198
yhis	ühiskonnateadused	304 103	25 212
multi		9 437	7 045
Institutsionaalsed alambaasid			
aatly	TÜÜR Tallinna Ülikool	1 732	1 732
okodu	TüLR – Tartu kodulugu	2 222	2 222
opers	TüLR – Tartu personaalia	221	221
yy	TÜR skoop	6 177	6 177

ISE teemabaaside kirjed raamatukogude kaupa

Raamatukogu	2009 sisestatud
Eesti Kunstiakadeemia raamatukogu	26
Eesti Kunstimuuseumi raamatukogu	27
Eesti Maaülikooli raamatukogu	1 638
Eesti Muusika ja Teatriakadeemia emrk	126
Eesti Rahva Muuseumi raamatukogu	103
Kirjandusmuuseumi Arhiiviraamatukogu	73
Rahvusraamatukogu	47 883
Tallinna Keskraamatukogu	1 122
Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu	1 284
Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu	9 317
Tartu Linnaraamatukogu	4 392
Tartu Ülikooli Raamatukogu	3 803
Kokku	69 794

LISA 4

E-TEADUSINFORMATSIOONI ÜHISHANGE

2009.a. telliti järgmised andmebaasid (loetletud tähestikuliselt):

- American Chemical Society e-ajakirjad - TÜ, TTÜ, EMÜ
- American Society of Microbiology e-ajakirjad - TÜ, EMÜ
- APS/ AIP e-ajakirjad - TÜ, TTÜ, TLÜ
- Cambridge University Press e-ajakirjad - TÜ, TTÜ, TLÜ, EMÜ, EMTA, RR

- Ebrary - TÜ, EMÜ, TLÜ
- EBSCO Academic Search Complete - riigilitsents
- EBSCO Business Source Complete - riigilitsents
- EBSCO CMMC - TÜ, TLÜ
- Emerald Fulltext - TÜ, TTÜ, TLÜ, RR
- European Research Online - TÜ, TTÜ, TLÜ, EMÜ, EMA
- Future Drugs, Future Medicine - TÜ, TTÜ
- Keesings - TÜ, TLÜ
- Grove Art Online (Oxford Univ. Press) - TÜ, TLÜ, RR, EKA, TrtKR
- Grove Music Online (Oxford Univ. Press) - TÜ, TLÜ, RR, EMTA, TrtKR, TinKR
- IEEE Xplore - TÜ, TTÜ
- Institute of Physics e-ajakirjad (IOP) - TÜ, TTÜ, TLÜ
- ISI Journal Citation Reports - TÜ, TTÜ, TLÜ, EMÜ
- ISI Proceedings - TÜ, TTÜ, TLÜ, EMÜ
- ISI Web of Science - TÜ, TTÜ, TLÜ, EMÜ
- MathSciNet (Amer. Math. Society) - TÜ, TTÜ, TLÜ
- Nature (Nature Publishing) e-ajakirjad - TÜ, TTÜ, TLÜ, EMÜ
- Oxford Scholarship Online - TÜ, TLÜ
- Oxford Reference Online Premiere - TÜ, TLÜ
- Oxford University Press e-ajakirjad - TÜ, TTÜ, TLÜ, RR, EMÜ
- PROLA (American Physical Society) - TÜ, TTÜ, TLÜ
- PsycINFO (EBSCO Publishing) - TÜ, TLÜ
- PsycArticles - TÜ, TLÜ
- Project MUSE - TÜ, TLÜ
- Royal Society of Chemistry e-ajakirjad - TÜ, TTÜ, TLÜ, EMÜ
- Sage Premiere Online - TÜ, TLÜ, RR, TTÜ
- Safari Books Online - TÜ, TTÜ, TLÜ
- Science Online - TÜ, TTÜ, TLÜ, EMÜ
- ScienceDirect (Elsevier) - TÜ, TTÜ, TLÜ, EMÜ
- SciFinderScholar (Chemical Abstracts Service) TÜ, TTÜ
- SPIE Digital Library - TÜ, TTÜ, EMÜ
- Springer Link e-ajakirjad, LNCS - TÜ, TTÜ, EMÜ, TLÜ, RR
- Springer e-book collection. Biomedical and Life Sciences - TÜ, TTÜ
- Synthesis Digital Library of Engineering and Computer Science (Morgan & Claypool) - TÜ, TTÜ, EMÜ
- Zentralblatt MATH - TÜ, TTÜ, TLÜ
- Taylor & Francis e-ajakirjad - TÜ, TTÜ, EMÜ, TLÜ, EMTA
- Wiley e-ajakirjad - TÜ, TTÜ, EMÜ, TLÜ

LISA 5

ELNET Konsortsiumi eelarve 2009

1.	Tulud kokku	18 566 175
1.	Liikmetasud	1 344 350
1.	2009.a HTM eraldis	10 234 800
1.	2008.a HTM eraldis (kasutamine lepingujärgselt kuni 15.02.2009)	2 217 722

1.	Kult. Min. sihtfinantseerimine	20 000
1.	Muud sihtfinantseerimised	4 000
1.	Raamatukogude omafinantseerimine	3 175 667
1.	Infosüsteemi arendusfond	763 414
1.	Intressid	414 541
1.	Muud eraldised 2009.a kuludeks	306 043
1.10	Digikeskuse arendamine	85 638
2	Kulud kokku	18 566 175
2.1.	Personalikulud	1 362 605
2.2.	Administreerimiskulud	120 609
2.3.	Personalil koolitus- ja lähetuskulud	154 193
2.4.	Seminaride läbiviimine	34 886
2.5.	Bürooruumide halduskulud (rent, telefon)	25 182
2.6.	Infosüsteemi ESTER hooldustasu	2 066 451
2.7.	Infosüsteemi ESTER arendamine	1 168 480
2.8.	Infosüsteemi ESTER arenduseks (kasutamine lepingujärgselt kuni 31.03.2010)	305 807
2.9.	Arendusfond	763 414
2.10.	Juurdepaas e-andmebaasidele 2009	5 830 789
2.11.	Juurdepaas e-andmebaasidele 2010.a.(kasutamine lepingujärgselt kuni 31.03.2010)	5 104 213
2.12.	Raamatukogude ettemaks juurdepaasuks e-andmebaasidele 2010.a.	1 216 920
2.13.	Digikeskuse arendamine	82 083
2.14.	Eraldatud 2010.a. kuludesse	330 543

Raamatupidamise aastaaruanne

Tegevjuhtkonna deklaratsioon

Juhatus on koostanud MTÜ Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium raamatupidamise aastaaruande, mis kajastab õigesti ja õiglaselt MTÜ Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium finantsseisundit, majandustegevuse tulemust ja rahavoogusid. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on järgitud raamatupidamise seaduse ja Eesti hea raamatupidamistava nõudeid.

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansi kuupäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul.

Juhatus hinnab MTÜ Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium jätkuvalt tegutsev majandusüksus.

Kinnitame esitatud raamatupidamise aastaaruande õigsust ja täielikkust.

Bilanss

(kroonides)

	31.12.2009	31.12.2008	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	7 926 174	3 752 907	2
Nõuded ja ettemaksud	1 989 567	23 984 506	3
Kokku käibevara	9 915 741	27 737 413	
Põhivara			
Materiaalne põhivara	206 759	325 455	7
Kokku põhivara	206 759	325 455	
Kokku varad	10 122 500	28 062 868	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Võlad ja ettemaksud	243 496	145 176	5
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	9 821 892	27 571 313	11
Kokku lühiajalised kohustused	10 065 388	27 716 489	
Pikaajalised kohustused			
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	57 112	330 136	11
Kokku pikaajalised kohustused	57 112	330 136	
Kokku kohustused	10 122 500	28 046 625	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	16 243	7 569	
Aruandeaasta tulem	-16 243	8 674	
Kokku netovara		16 243	
Kokku kohustused ja netovara	10 122 500	28 062 868	

Tulemiaruanne

(kroonides)

	2009	2008	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	6 176 685	5 384 456	
Annetused ja toetused	26 044 000	22 347 067	12
Kokku tulud	32 220 685	27 731 523	
Kulud			
Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-30 521 566	-26 109 557	13
Mitmesugused tegevuskulud	-240 001	-166 254	
Tööjõukulud	-1 358 593	-1 297 684	14
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-118 695	-154 833	7
Kokku kulud	-32 238 855	-27 728 328	
Kokku põhitegevuse tulem	-18 170	3 195	
Finantstulud ja -kulud	1 927	5 479	
Aruandeaasta tulem	-16 243	8 674	

Rahavoogude aruanne

(kroonides)

	2009	2008	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-18 170	3 195	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	118 695	154 833	7
Muud korrigeerimised		49 891	
Kokku korrigeerimised	118 695	204 724	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	21 994 939	-11 883 357	
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-17 924 124	6 427 390	
Laekunud intressid	-131 953	-414 541	
Kokku rahavood põhitegevusest	4 039 387	-5 662 589	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel		-346 125	
Laekunud intressid	134 331	414 248	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	134 331	68 123	
Kokku rahavood	4 173 718	-5 594 466	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	3 752 907	9 347 518	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	4 173 718	-5 594 466	
Valuutakursside muutuste mõju	-451	-145	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	7 926 174	3 752 907	2

Netovara muutuste aruanne

(kroonides)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2007	7 569	7 569
Aruandeaasta tulem	8 674	8 674
31.12.2008	16 243	16 243
Aruandeaasta tulem	-16 243	-16 243
31.12.2009	0	0

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium 2009 aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele (IFRS) ning selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna juhendid.

Vara ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks. Lühiajaliste varadena on näidatud varad, mis eeldatavasti realiseeritakse järgmisel majandusaastal. Lühiajaliste kohustustena on näidatud kohustused, mille maksetähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansipäevast. Ülejäänud varad ja kohustused on näidatud pikaajalistena.

Tulude, kulude ja tulemi kajastamiseks on järgitud Raamatupidamise Toimkonna juhendis „Mittetulundusühingud ja sihtasutused“ toodud tulemiaruaruande skeemi.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides.

Raha

Rahana bilansis ning raha ekvivalentidena rahavoogude aruandes näidatakse raha arvelduskontode jääke ning üllikviidseid rahaturufondide osakuid. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil. Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalne põhivara on vara, mille kasutusiga on pikem, kui üks aasta ja mille maksumus ületab 10 000 krooni. Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest otsestest kasutuselevõtmist võimaldavatest väljaminekutest. Vara, mille maksumus ei ületa 10 000 krooni, loetakse väheolulise maksumusega varaks ja kantakse soetamisel kulusse. Väheolulise maksumusega vara üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum. Kulumit arvestatakse lineaarselt lähtudes vara kasulikust tööeast. Infotehnoloogilist riistvara amortiseeritakse 4 aasta jooksul.

Igal bilansipäeval hindab ettevõtte juhtkond, kas on märke, mis võiksid viidata vara väärtuse langusele. Juhul kui on kahtlusi, mis viitavad varaobjekti väärtuse langemisele alla tema bilansilise väärtuse, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test. Kui varem alla hinnatud varade kaetava väärtuse testi tulemusena selgub, et kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, siis tühistatakse varasem allahindlus ning suurendatakse vara bilansilist maksumust. Ülempiiriks on vara bilansiline jääkmaksumus, mis oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni.

Ühingu liikmetelt kogutavad liikmemaksud, mis on kogutud põhikirjaliste ülesannete täitmiseks vajalike administreerimiskulude katteks, kajastatakse tuluna perioodis, mille eest need on tasutud.

Sihtotstarbelisi toetusi ja sihtotstarbelisi tasusid ühingu liikmetelt kajastatakse tuluna perioodis, mil leiavad aset kulutused, mille kompenseerimiseks toetused ja tasud on mõeldud.

Varade sihtfinantseerimise korral kasutatakse brutomeetodit – sihtotstarbeliste toetuste arvel soetatud vara võetakse bilansis arvele soetusmaksumuses ning varade soetamise toetuseks saadud summa kajastatakse bilansis kohustusena. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ning kohustus tulusse vara kasuliku eluea jooksul.

Saadud, kuid bilansipäevaks veel tuludes kajastamata sihtotstarbelised toetused näidatakse bilansis kohustusena real „Tulevaste perioodide tulu sihtotstarbelistest toetustest“. Kohustus on liigitatud pika- ja lühiajaliseks.

Välisvaluutas toimuvad tehingud kajatatakse tehingu toimumise päeval kehtiva Eesti Panga valuutakursiga. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulemiaruanandes. Välisvaluutas fikseeritud kohustused on ümber hinnatud Eesti kroonidesse tehingupäeva Eesti Panga valuutakursside alusel

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil - äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud ärikasumit elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuse saldode muutused.

Aruandeaasta finantsaruanded kajastavad olulisi vara ja kohustuste hindamist mõjutavaid asjaolusid, mis ilmsid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul ning on seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodide tehingutega. Olulisi bilansipäevajärgseid sündmusi, mis ei ole seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodide tehingutega, ei kajastata bilansis, nende olemasolul on nende sisu avalikustatud aastaaruande lisades.

Lisa 2 Raha

(kroonides)

	31.12.2009	31.12.2008
Arvelduskontod	7 926 174	3 752 907
Kokku raha	7 926 174	3 752 907

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(kroonides)

	31.12.2009	31.12.2008	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	0	817 002	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	191 654		5
Muud nõuded	2 379	5 917	
Ettemaksed	1 795 534	23 161 587	6
Kokku Nõuded ja ettemaksed	1 989 567	23 984 506	

Lisa 4 Nõuded ostjate vastu

(kroonides)

	31.12.2009	31.12.2008	Lisa nr
Ostjatelt laekumata arved	0	817 002	3
Kokku nõuded ostjate vastu	0	817 002	

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(kroonides)

	31.12.2009		31.12.2008	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks		128 580		54
Üksikisiku tulumaks		21 893		31 798
Erisoodustuse tulumaks				95
Sotsiaalmaks		36 155		52 672
Kohustuslik kogumispension				1 871
Töötuskindlustusmaksed		4 602		1 408
Ettemaksukonto jääk	191 654			
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	191 654	191 230	1 038 861	87 898

Lisa 6 Ettemaksed

(kroonides)

	31.12.2009	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Tulevaste perioodide kulud	1 795 534	1 795 534			3
Kokku ettemaksed	1 795 534	1 795 534			

	31.12.2008	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Tulevaste perioodide kulud	23 161 587	23 161 587			3
Kokku ettemaksed	23 161 587	23 161 587			

Lisa 7 Materiaalne põhivara

(kroonides)

	Muu materiaalne põhivara	Kokku
31.12.2007		
Soetusmaksumus	924 665	924 665
Akumuleeritud kulum	-790 502	-790 502
Jääkmaksumus	134 163	134 163
Ostud ja parendused	346 125	346 125
Amortisatsioonikulu	-154 833	-154 833
31.12.2008		
Soetusmaksumus	480 790	480 790
Akumuleeritud kulum	-155 335	-155 335
Jääkmaksumus	325 455	325 455
Amortisatsioonikulu	-118 696	-118 696
31.12.2009		
Soetusmaksumus	480 790	480 790
Akumuleeritud kulum	-274 031	-274 031
Jääkmaksumus	206 759	206 759

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

(kroonides)

	31.12.2009	31.12.2008	Lisa nr
Võlad tarnijatele	7 356	7 387	9
Võlad töövõtjatele	43 366	47 375	10
Maksuvõlad	191 230	87 898	5
Muud võlad	1 544	2 516	
Saadud ettemaksed	9 821 892	27 571 313	11
Kokku võlad ja ettemaksed	10 065 388	27 716 489	

Lisa 9 Võlad tarnijatele

(kroonides)

	31.12.2009	31.12.2008	Lisa nr
Võlad tarnijatele, Eesti	7 356	7 387	8
Kokku võlad tarnijatele	7 356	7 387	

Lisa 10 Võlad töövõtjatele

(kroonides)

	31.12.2009	31.12.2008	Lisa nr
Võlad töötajatele	43 366	47 375	8
Kokku võlad töövõtjatele	43 366	47 375	

Lisa 11 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(kroonides)

31.12.2009

Lühiajaline kohustus

1. Sihtotstarbelised toetused Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumilt

1.1. Kataloogi "Ester" halduse ja hoolduse tulevaste perioodide tulu - 373 852

1.2. Kataloogi "Ester" põhivara lühiajaline jääk - 55 383

1.3. Elektroonilise raamatukogu tulevaste perioodide tulu - 6 809 042

2. Avatud Ühiskonna Instituudilt Budabestis

2.1. Digikeskuse tulevaste perioodide tulu - 83 333

3. Liikmetelt

3.1. ELNET tulevaste perioodide tulu - 76 099

3.2. ELNET põhivara lühiajaline jääk - 15 623

3.3. Kataloogi "Ester" tulevaste perioodide tulu - 1 057 130

3.4. Kataloogi "Ester" põhivara lühiajaline jääk - 130 130

3.5. Elektroonilise raamatukogu tulevaste perioodide tulu - 1 215 676

3.6. Elektroonilise raamatukogu põhivara jääk - 5 624

Kokku lühiajaline kohustus - 9 821 892

Pikaajaline kohustus

1. Sihtotstarbelised toetused Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumilt

1.1. Kataloogi "Ester" tulevaste perioodide tulu - 17 010

1.2. Elektroonilise raamatukogu tulevaste perioodide tuluks - 40 102

Kokku pikaajaline kohustus - 57 112

Kokku tulevaste perioodide tulu - 9 879 004

Lisa 12 Annetused ja toetused (kroonides)

2009 a.

Eesti raamatukogude koondkataloogi "Ester"
haldamiseks ja hooldamiseks - 2 604 489

Elektroonilise raamatukogu aastatellimuste eest - 23 407 852

Avatud Ühiskonna Instituut, digikeskus - 31 659

Kokku - 26 044 000

2008 a.

Eesti raamatukogude koondkataloogi "Ester"
haldamiseks ja hooldamiseks - 2 680 342

Elektroonilise raamatukogu aastatellimuste eest - 19 600 657

Avatud Ühiskonna Instituut, digikeskus - 34 873

SA Autorihüvitusfondilt laekunud tellitud töödeks - 3 000

Kultuuriministeeriumilt PR2 Ester toetuseks - 10 000

Innovative Interfaces nordic IUG meeting - 18 195

Kokku - 22 347 067

Lisa 13 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (kroonides)

2009 a.

ELNET kulud - 1 734

Kataloogi "Ester" kulud - 3 355 414

Elektroniilise raamatukogu kulud - 27 149 275

Digikeskuse kulud - 15 143

KOKKU - 30 521 566

2008 a.

ELNET kulud - 3 232

Kataloogi "Ester" kulud - 3 072 332

Elektroniilise raamatukogu kulud - 23 029 503

Digikeskuse kulud - 4 490

KOKKU - 26 109 557

Lisa 14 Tööjõukulud (kroonides)

	2009	2008
Palgakulu	1 014 644	972 882
Sotsiaalmaksud	343 949	324 802
Kokku tööjõukulud	1 358 593	1 297 684

Lisa 15 Seotud osapooled (kroonides)

Ettevõtte loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriliste otsustele.

Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei ole toimunud ajavahemikul 01.01.2009-31.12.2009 tehinguid eelpoolnimetatud osapooltega.

Aruande digitaalallkirjad

Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium (registrikood: 80013459) 01.01.2009 - 31.12.2009 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
VAIKO SEPPER	Juhatuse liige	25.06.2010
ASKO TAMME	Juhatuse liige	25.06.2010
MARTIN HALLIK	Juhatuse liige	25.06.2010
MIHKEL REIAL	Juhatuse liige	25.06.2010
ANDRES KOLLIST	Juhatuse liige	25.06.2010

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

MTÜ Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortium üldkoosolekule

Oleme auditeerinud MTÜ Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortium raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2009, tulemiaruanne, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkonna kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õige ja õiglase esitamine kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamishinnangute tegemine.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas Eesti auditeerimiseeskirjaga, mis nõuab, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindlustunne, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab vandeaudiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhtkonna poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et meie kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortium finantsseisundit seisuga 31.12.2009 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Rein Ruusalu
PKF Estonia OÜ
Tegevusluba nr 12
Pärnu mnt 141, Tallinn
29.06.2010
/allkirjastatud digitaalselt/

Audiitorite digitaalallkirjad

Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortium (registrikood: 80013459) 01.01.2009 - 31.12.2009 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
REIN RUUSALU	Vandeaudiitor	29.06.2010

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 630 71 86
Faks	+372 631 14 10
E-posti aadress	elnetcon@venus.nlib.ee